



Informace k platbám a poplatkům v roce 2019

Místní poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů

Poplatek je ve stejné výši jako v loňském roce: 510,- Kč se splatností do 30. června 2019.

Změnila se ovšem splatnost poplatku. Oproti minulým létům je splatný jednorázově a nově ho stačí zaplatit až do 30. června 2019.

Další změnou jsou slevy a osvobození. Všechny dosavadní slevy byly zrušeny a nahrazeny novými.

A nové slevy budou pouze pro občany, kteří se zapojili do Motivačního evidenčního systému odpadového hospodářství „MESOH“, podle pravidel MESOH obce Malá Morava č. 1/2018. A od letošního roku jsou od poplatku osvobozeni také občané s věkem nad 80 let.

Místní poplatek za psa

Poplatek je ve stejné výši jako v loňském roce: 150,- Kč za prvního psa, za druhého a každého dalšího psa téhož držitele 220,- Kč, důchodci 100,- Kč za prvního psa, za druhého a každého dalšího psa téhož držitele 150,- Kč. Splatnost je do 31. března 2019

Platba za vodu

V bytech, kde není spotřeba vody měřena vodoměrem, se množství vody určuje podle směrných čísel na osobu.

Splatnost platby za II. pololetí roku 2018 je do 31. března 2019.

Splatnost platby za I. pololetí roku 2019 je do 31. srpna 2019.

V bytech, kde je spotřeba vody měřena vodoměrem, se spotřeba vody zjišťuje odečtem vodoměru.

Splatnost platby je podle vystavené faktury.

Platba za pronájem (pacht) pozemku

Poplatek je ve stejné výši jako v loňském roce: Podle velikosti pronajatého pozemku 500,- Kč za 1 hektar - minimálně však 100,- Kč.

Roční nájemné na příští rok je nutné zaplatit dopředu, nejpozději však k 31. 12. 2019.

Veškeré poplatky je možno platit v hotovosti i platební kartou v pokladně Obecního úřadu Malá Morava, nebo na účet obce Malá Morava č. 6727841/0100, vedený u Komerční banky. V případě bezhotovostní platby na účet je ovšem nutné, abyste zároveň s platbou zaslali také avízo této platby na e-mailovou adresu s.pospichalova@obecmalamorava.cz s uvedením jména a příjmení poplatníka a údajem o jeho místu trvalého pobytu v obci, popřípadě s adresou budovy pro individuální rekreaci.

Obecní úřad Malá Morava

Neohleduplnost některých řidičů

Letošní zima sněhem nešetří. Mají z toho radost děti, vrásky to však přidělává řidičům. A právě v těchto dnech se ukáže, jaký kdo je a jak dokáže myslet i na druhé.

Zaráží mě, jak někteří řidiči umí být bezohlední vůči autobusům, jako by jim na silnici spíš překážely. Ale takový šofér autobusu má na starost nejen svůj vůz, ale především zodpovídá za bezpečnost lidí, které veze.

Již několik let k nám autobusy jezdí ve stejné časy, o to více je zarážející, že si v těchto kalamit-

ních dnech dokáže někdo udělat z autobusové zastávky parkoviště a navíc si otevřít i dveře, aby to měl zastavující autobus zajímavější. Leckdy to skončí, v tom lepším případě, v závěji.

Prosim, buďte k sobě navzájem, na silnicích, více ohleduplnější.

Za našeho řidiče děkuji majiteli Penzionu Sport ve Vojtěškově za půjčení náradí k vyproštění autobusu ze sněhového sevření.

Petr Mahel

Třídít odpady se vyplatí

Už pěkných pár měsíců obyvatelé Malé Moravy třídí odpad podle pravidel inteligentního systému nakládání s odpady. Někdo víc, někdo méně, někdo to bohužel stále považuje za ztrátu času a zbytečnost. Ovšem už letos občané na svých peněženkách pocítí, kolik odpadů vyprodukovali a jak tím zatížili životní prostředí. Čím kvalitněji v domácnosti třídili, tím získají větší slevu na místním poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů.

Do systému inteligentního třídění se zapojilo cca 60 % procent domácností. A tady jsou výsledky. Sedm z nich získalo maximální možnou slevu 357,- Kč na 1 poplatníka. Což v praxi znamená, že například tato čtyřčlenná domácnost už nebude platit roční poplatek ve výši 2 040,- Kč, ale po odečtení slevy pouze 612,- Kč, a to se už určitě vyplatí. Dalších dvanáct domácností získalo slevu ve výši 240,- Kč až 260,- Kč na 1 poplatníka, dále 30 domácností má nově slevu od 110,- Kč až 220,- Kč a tak dále. Celkem bude občanům na slevách v roce 2019 rozdáno 35 851,- Kč.

A jakou slevu máte vy? A kolik budete letos platit za odpady? To zjistíte jednoduše po přihlášení na váš odpadový účet na webu www.mojedpady.cz

A nezapomeňte třídít i letos, sami si totiž vytváříte slevu na příští rok.

Obec Malá Morava



U Králík našli zlatý poklad

Hrsti zlatých dukátů si odnášeli nadšení archeologové loni v prosinci z louky nedaleko Králík na Orlickoústecku. Pochlubili se s nimi na tiskové konferenci v Pardubicích.

„Poklad nebyl zakopán hluboko, byl vlastně hned pod drnem,“ prozradil archeolog vysoko-mýtského muzea David Vích.

„Pravděpodobně byl původně v koženém váčku nebo měšci. V jádru depotu bylo 45 zlatých mincí. Našli jsme i dalších patnáct, které byly pravděpodobně rozptýleny orbou,“ dodal Vích. Podle dobových počtů jich tedy byla přesně jedna kopa.

„Předpokládám zatím, že šlo o hotovost, která byla za třicetileté války shromážděná někde v Uhrách. Mohlo se jednat o žold nebo lup. Hotovost ve zlatě se lépe transportovala na větší

vzdálenosti než stříbro,“ usuzuje přední český numismatik Petr Vorel.

Potěšilo i udivilo jej to, že v nálezů byly nejen uherské dukáty, ale i zlaté oběživo Osmanské říše, Polska nebo Nizozemska. Uherské dukáty byly čerstvě vyražené, minimálně opotřebované oběhem. Odborníci soudí, že nešlo o promyšlený úkryt. Vlastník mince zřejmě zahrabal ve spěchu před blížícím se nebezpečím.

„Nález zatím nebyl oceněn, ale historická hodnota je značná,“ konstatoval Vorel.

„Počkáme si na ocenění, nálezce by měl dostat 10 procent ceny jako nálezný,“ řekl Právu náměstek hejtmána Pardubického kraje Roman Líněk (KDU-ČSL).

Neslibil žádnou horentní částku v řádu statisíců. Během posledních čtyř let je to už třetí mimořádně cenný nález na území Pardubického kraje. „Tento poklad se řadí za denárový poklad nalezený u Chýště na Pardubicku a objev obří bronzové nádoby v Kladíně. Všechny tři nálezy mají minimálně středoevropský význam,“ podotkl náměstek Línek.

Poklad 60 zlatých mincí z konce 16. a začátku 17. století bude uložen v Regionálním muzeu ve Vysokém Mýtě. Podle ředitele muzea Jiřího Junka by mohl být vystaven na jaře příštího roku. Připravuje se i katalog tohoto mimořádného nálezů.

Zdeněk Seiner, Právo

Devítka dvouměsíčníkem

Posledním číslem loňského roku završil občasník Devítka svou desetiletou historii. Naši redaktori nasbírali především spoustu cenných zkušeností a poznatků, a proto do dalšího desetiletí vstupujeme se zásadní novinkou.

Na žádost našich čtenářů a pro potřeby obce jsme se rozhodli přeměnit Devítku na dvouměsíčník. Pravidelně je stanoven termín uzávěrky následujícího čísla vždy na desátý den sudého měsíce. Termín uzávěrky příštího čísla bude uveden také v tiráži posledního čísla. Další Devítka by pak měla vycházet vždy do týdne po uzávěrce.

Věříme, že tuto změnu uvítají nejenom na obci, ale také naši dopisovatelé, pořadatelé připravovaných akcí, ale i nepravdělní příspěvatelé.

Za redakci Devítky
Petr Mahel, šéfredaktor

Tradiční oslava

MDŽ

se koná

8. 3. 2019 od 17.00 hod.

v pohostinství

Farmy Morava.

Hudba zajištěna



Leo Express přivezl z Německa motoráky od Transdevu, čeká je bohemizace

Motorové vozy Alstom Lint, které přes rok ukazuje Leo Express jen na vizualizacích, jsou už v Česku. Dopravce je převezl z Německa do Hranic na Moravě, kde je čeká modernizace a úprava pro provoz v České republice. Do ostrého provozu se mají dostat za rok. Zatím se nejpravděpodobněji jeví jejich nasazení v Pardubickém a Zlínském kraji.

V Česku je zatím čtrnáct souprav, poslední je ještě v Německu. Leo Express si pronajal čtyři kusy jednotnovozového motoráku Alstom LINT 27, a 11 kusů dvouvozové jednotky Alstom Lint 41.

Dosud jezdily pro dopravce Transdev na tratích Harz-Elbe Express, tedy zejména ve spolkové zemi Sasko-Anhaltsko.

„Nyní je čeká bohemizace (například dosazení VZ Mirel), vyvazovací opravy a úpravy interiéru. Ve druhé polovině roku budou Linty k dispozici pro předváděcí a zvláštní jízdy. Od prosince 2019 pak vyjedou do pravidelného provozu, mimo jiné na tratích 024 a 025 v Pardubickém kraji,“ řekl mluvčí Leo Expressu Emil Sedlářik. Úpravy proběhnou ve společnosti ČMŽO-elektronika. Dojde například k výměně podlah nebo instalaci zásuvek.

Zastupitelé v Pardubickém kraji už schválili, že o provozu na tratích 024 a 025 budou jednat jen s Leo Expressem, smlouvu nemají ale ještě jistou. Ostatní vozy chce využít Arriva na tratích ve Zlínském kraji, tam ještě zastupitelé nerozhodli.

Jan Sůra
zdopravy.cz, 21. 12. 2018



Poznámka redakce: V sobotu 5. 1. 2019 proběhla v Lichkově prezentace Leo Expressu se soupravou určenou pro spěšné vlaky Pardubice - Wrocław. Mimo jiné zde hejtmán Pardubického kraje Martin Netolický a zástupci Leo Expressu upřesnili, že od prosince 2019 nahradí tento dopravce spoje Českých drah, a. s. Znamená to, že budou jezdit z Ústí nad Orlicí do Mlýnického Dvora a zpět. Na trati Dolní Lipka - Hanušovice, oproti původním předpovědím, zatím jen o víkendech. Novinkou ale je, že od současného platného jízdního řádu na financování vlakové dopravy na tomto úseku poprvé podílí také Olomoucký kraj.

-aj-

Nedaleko Králického Sněžníku vyrostla nová rozhledna

Panorama Jeseníků a Králického Sněžníku si mohou z nové perspektivy vychutnat návštěvníci Staroměstska. A to z rozhledny, která vyrostla mezi Stříbrnicemi a Hynčicemi pod Sušinou. Stavba pochází z dílny známého architekta Martina Rajniše. O jejím pojmenování rozhodne veřejnost.

Více než třicetmetrová vyhlídková věž s odpočívadlem vyrostla na kopci Štvanice, který se nachází v srdci areálu Králičák. Jeho je nová atrakce součástí.

„Rozhledna se kolaudovala minulý pátek a je již přístupná veřejnosti,“ řekl Jaromír Hanel, který měl výstavbu na starost.

Rozhledna je přístupná celoročně, vstup na ni je zdarma.

Subtilní konstrukce je vytvořena z modřínového dřeva a ocelových prvků. Stabilitu zajišťují kotvící lana, která stavbu ze tří stran uchycují. Uprostřed vede schodiště o 152 stupních. Kdo po nich vyjde na vyhlídkovou plošinu, má jako na dlani široké okolí.

„Protože je věž opravdu vysoká, je z ní krásný výhled na všechny strany. Vidět je Ramzová, Praděd nebo Dlouhé Stráně, na druhé straně pak masiv Králického Sněžníku,“ popsal Jaromír Hanel.

Stavbu navrhla Huť architektury, kterou založil slavný tvůrce Martin Rajniš. Ten je mimo jiné autorem nové Poštovna na Sněžce nebo Vzducholodi Guliver v Centru současného umění DOX v Praze.

Provozovatelé areálu hledají pro rozhlednu



pojmenování. Mělo by být originální a zapamatovatelné. Návrhy mohou lidé zasílat elektronicky na e-mailovou adresu areálu.

Další volně přístupné rozhledny v okolí
Val (Králiky)

Klepáč (Dolní Morava)
Bukovka (Rapotín)
Brusinka (Bludov)

Petr Krňávek

Šumerský deník, 6. 11. 2018

Zažádejte si o dotaci z rozpočtu

Také v letošním roce si můžete požádat o dotaci z rozpočtu obce Malá Morava. Může žádat fyzická i právnická osoba, která pracuje nebo organizuje svou činnost na území obce Malá Morava.

Obec poskytuje dotaci zejména na podporu sportu, kultury, životního prostředí, na sociální a volnočasové aktivity občanů a akce pořádané na podporu výchovy dětí a mládeže.

Žádost o dotaci z rozpočtu obce Malá Morava je nutné podat v písemné podobě a na předepsaném formuláři. Formulář žádosti a pravidla pro poskytování příspěvku jsou k dispozici na webových stránkách www.obecmalamorava.cz nebo na obecním úřadě.

Termín pro podávání žádostí je stanoven do 28. února 2019.

Obec Malá Morava

MUDr. IVO NOVÁK NEORDINUJE:

od 15. 3. do 22. 3. 2019

a od 23. 4. do 26. 4. 2019

Důvodem je čerpání dovolené.

V tyto dny ho zastupuje

MUDr. Burešová Vlasta

ve svých ordinačních hodinách,
tj.: PO, ÚT, ST, PÁ od 7:30 do 12:00,

ČT od 10:30 do 15:00

Akutní případy i MUDr. Svatopluk Kubáček

Výtěžek Tříkrálové sbírky

Tříkrálová sbírka se koná již od roku 2000. Každoročně ji pořádá Charita České republiky. Stala se největší dobrovolnickou akcí v celé České republice. Do ulic obcí a měst i letos vyšlo více než 14 tisíc kolednických skupinek.

Tři Králové letos zavítali i do Podlesí a na Malou Moravu. Velké poděkování za to patří Maruše Wojeschové a koledníkům Kayle Vicencové a Báře a Thomasi Majznerovým.

A jak Tříkrálová sbírka 2019 u nás dopadla? Koledníkům se podařilo vybrat 3.500,- Kč. Výtěžek bude použit na pomoc nemocným, handicapovaným, seniorům, matkám s dětmi v tísní a dalším jinak sociálně potřebným skupinám lidí. Všem dárcům proto děkujeme za štědrost.

Obec Malá Morava



Příchod moravských Chorvatů do našeho kraje (2)

V minulém čísle Devítky jsme si něco řekli o příchodu Chorvatů (neboli Charvátů) na jižní Moravu v minulých staletích a o jejich vztazích se slovanskými a především německy mluvícími sousedy. Události roku 1938, zahrnutí jejich obcí do záboru tzv. Sudet a poté i vynucené narukování chorvatských mužů do německé armády, znamenaly zásadní obrat v jejich dosavadním postavení a vztahu k znovu obnovenému československému státu. Státní moc, která se pomalu dostávala do rukou komunistů, je považovala za státně nespolehlivě a nuceným rozptýlením do různých koutů především střední a severní Moravy, odkud jen pár dní před tím odsunula německé obyvatelstvo, chtěla dosáhnout (a ve velké většině i dosáhla) úplné asimilace a v konečném důsledku i zánik chorvatské komunity u nás.

To byl také důvod, proč v druhé polovině čtyřicátých let minulého století bylo do Vojtěškova vystěhováno 18 chorvatských rodin. Proto si osud této národnostní menšiny u nás připomínáme i v našem občasníku.

Daleko zasvěceněji o tomto černém období v historii moravských Chorvatů ve statích Sdružení občanů chorvatské národnosti v ČR mluví paní Lenka Kopřivová na jejich webových stránkách. S jejím laskavým svolením její text přetiskujeme:

Druhá světová válka

Ke konci 30. let se napětí v celém Československu, a přirozeně i v charvatských obcích, stupňovalo.

Část Charvátů se přiklonila ke straně německé, část nadále držela s Československem a aktivně se podílela na stavbě opevnění, které mělo zabránit vpádu hitlerovského vojska. Při vyhlášení všeobecné mobilizace 23. září 1938 byli Charváté připraveni svoji republiku bránit. Velká politika se však děla nezávisle na malých lidech a na konferenci velmocí v Mnichově bylo 30. září 1938 dohodnuto, že Československo musí odstoupit své pohraničí nacistickému Německu.

Změna režimu byla pro místní nacisty vhodnou příležitostí pro vyřízení účtů s jejich protivníky. Po zabrání pohraničí utekli do protektorátu ti z Charvátů, kteří byli výraznými představiteli pročeskoslovenského smýšlení. Odešli také představitelé české inteligence a některé české rodiny. Jiné české rodiny (a naprostá většina rodin charvatských) však na místě zůstaly. Myšlenka na odchod byla zemědělskému obyvatelstvu, vázanému na svou půdu, velmi vzdálená. Vzhledem k tomu, že Charváté žili na jižní Moravě po staletí, splňovali podmínky pro přidělení německé státní příslušnosti (tedy ne říšského občanství, jak se někdy uvádí). Se státní příslušností se však pojila povinnost služby v německé armádě. Když na počátku září 1939 vypukla druhá světová válka, ukázalo se, že začala jedna z nejtragičtějších etap historie moravských Charvátů.

Období vymezené lety 1938–1945 je, navzdory tomu, jaký význam pro další osudy moravských Charvátů mělo, velmi málo zpracováno.

Jak již víme, po anexi pohraničí utekli z charvatských obcí někteří Charváté, kteří podporovali československou orientaci. Z hlav německých radikálů však obrazy Charvátů jako těch, kteří za první republiky „kolaborovali“ s Čechy, nevymizel. Hrozby nacistů, že hlavami Charvátů vydláždí mikulovské náměstí, že Charváté vystěhují na Sibiř a podobně, nebyly vůbec ojedinělé.

V období třetí říše byli Charváté vystaveni silnému germanizačnímu tlaku. Po uzavření českých škol začaly charvatské děti ze dne na den chodit do škol německých. Používání chorvatštiny na veřejnosti bylo zakázáno a přísně postihováno.

Jeden z prostředků vedoucích ke germanizaci (a zároveň velká snaha nacistického státu) bylo regulovat co možná nejvíce rovin soukromého i veřejného života svých obyvatel. Tomu měly sloužit také společenské organizace, které byly přímo kontrolovány NSDAP (žádné jiné organizace existovat nesměly). Obyvatelé třetí říše čelili neustálému tlaku úřadů a propagandy, aby se jejich činnosti účastnili.

Hluboká tragika války ovšem přicházela do charvatských obcí hlavně v rukách pošťáků, kteří místním přinášeli oznámení o tom, kdo z jejich blízkých na frontě padl. Právě služba charvatských vojáků ve wehrmachtu je pro moravské Charváté snad nejsmutnější kapitolou války. Jaké podmínky ji vymezovaly? Branná povinnost byla v nacistickém Německu zavedena roku 1935. Týkala se všech státních příslušníků třetí říše. Za její odepření hrozilo dotyčnému uvěznění v koncentračním táboře, a pokud by své smýšlení nezměnil, byl „odměněn“ trestem smrti.

Do jakých pozic a na jaká bojová místa byli

Charváté nasazováni, musí být podrobeno ještě zevrubnějšímu zkoumání. Celkově za druhé světové války padlo 232 obyvatel charvatských vesnic. Když uvážíme, že komunita měla tou dobou asi dva tisíce příslušníků, jedná se o velmi vysoké procento mužů v produktivním věku, o něž přišla.

Zajímavou kapitolou, které se odborná veřejnost taktéž dosud hlouběji nevěnovala, jsou aktivity moravských Charvátů otevřeně namířené proti nacistickému režimu: ať už je to služba charvatských vojáků ve spojeneckých armádách, či odbojová činnost. Někteří Charváté byli pro svůj negativní postoj vůči nacistům internováni v koncentračním táboře.

V dubnu 1945 se Charváté ocitli doslova uprostřed válečné vřavy. V posledních dubnových týdnech a na počátku května 1945 totiž oblastí procházela válečná fronta. Několik dní trvající boje mezi ustupující německou a přicházející Rudou armádou obzvlášť výrazně zasáhly do života obyvatel Nového Přerova. Obec byla bitkou silně poničena, mnoho domů vyhořelo. Velkým nebezpečím po několika následujících měsících se pak pro místní obyvatele staly nášlapné miny, které pro sovětské vojáky připravili odcházející Němci. Ačkoliv část polností se podařilo vyčistit bezprostředně po válce, v důsledku šlápnutí na ukrytou minu umírali lidé ještě dlouho po ní.

Zánik chorvatských komunit

Zánik jihomoravských charvatských komunit byl důsledkem politického převratu v únoru 1948.

Už 21. února vyzval Klement Gottwald své příznivce, aby tam, kde žijí a pracují, zakládali tzv. akční výbory. Tyto výbory se staly praktickými nástroji přebírání moci komunistickou stranou: zajišťovaly „boj s reakcí“ a „očistu veřejného života“. Ačkoliv akční výbory neměly žádnou právní legitimitu, do velké míry to byly právě ony, kdo po Únoru 1948 nastoloval nové společenské a politické „pořádky“.

Akční výbor Národní fronty Okresního národního výboru (ONV) Mikulov vznikl velice rychle a rozhodně čas neztrácel: již 24. února (tedy ještě den před tím, než prezident Beneš v Praze přijal demisi demokratických ministrů a pověřil Klementa Gottwalda doplněním vlády o ministry komunistické) dospěli mikulovští komunisté k rozhodnutí, že Charváté musí být z jižní Moravy vystěhováni.

Shrnout důvody, které k likvidaci charvatských osad vedly, není jednoduché. Na Charvátích zůstala viset nálepka, že jsou „politicky nespolehliví“ pro život v pohraničí. Udávané důvody, čím si toto označení zasloužili, se v čase různě měnily a ani komunistická moc nebyla ve své argumentaci jednotná. Ve zkratce by se snad dalo říci, že představitelé ONV Mikulov vnímali Charváté jako nepřijemný element žijící v hranicích jejich okresu. V charvatském okruhu se potenciálně mohla rodit politická a společenská opozice: konzervativní starousedlíci dali již ve volbách do Národního shromáždění v roce 1946 jasně najevo, jakého jsou politického smýšlení. Že by se v průběhu dvou let jejich preference nějak výrazně změnily, to se očekávat nedalo. Počítat se nedalo ani s tím, že by Charváté s velkým nadšením vítali sociální experimenty či změny v majetkovém vlastnictví, které komunisté postupně zaváděli (obzvláště ne při „přerozdělování“ zemědělského majetku). Členové



komunity navíc velmi silně drželi při sobě, což z nich tvořilo v cizích očích neprorazitelný blok. Argumentovalo se i tím, že Charvátí mají příliš blízký vztah s obyvateli přilehlého Rakouska. Když k tomu přičteme ještě poválečný český nacionalismus a lukrativnost bohatých chorvatských gruntů, pro představitele mikulovského okresu mělo být vysídlením Charvátů z jejich původních obcí opravdu smeteno několik much jednou ranou. Politický vývoj v Československu jim k tomuto kroku nahrával, a tak se plán zanedlouho stal také skutečností.

Dne 11. června 1948 se v Mikulově konala schůze zemských a okresních úředníků, kteří vypracovali tzv. Zásady o odsunu Charvátů. V tomto okamžiku se charvátská otázka omezila na její technické provedení, harmonogram a statistické výsledky přesunu obyvatel. Odsun samotný byl v očích jeho strůjců legitimizován závěrečnou pasáží Zásad: „Zemský národní výbor činí opatření, aby s odsunutými osobami bylo zacházeno jako s příslušníky charvátské větve, kteří vlivem dlouholetého pobytu ve zněmčeném prostředí částečně podlehlí německým vlivům, postrádají jako dosavadní usedlíci v těsném pohraničí potřebné odolnosti vůči německým vlivům, o nichž je však pevná naděje, že se v novém ryze českém prostředí v nejbližší době s českým prostředím úplně sžijí.“

První vlna samotného stěhování probíhala od 21. června a do 30. června 1948. Následovala krátká letní pauza. Po ní přišel na řadu Nový Přerov, kdysi „nejcharvátsější“ osada na Moravě. Většina místních obyvatel musela opustit svůj domov po skončení žní roku 1948. Transporty s nimi mířily většinou do okresů Šternberk, Šumperk, Litovel a Opava. Po 1. říjnu přišli na řadu také Frélichovští. Protože ve vnitrozemí nebylo k dispozici dostatek volných usedlostí, kam by se mohli Charvátí nastěhovat, stěhování muselo být přerušeno a obnoveno bylo na jaře 1949. Po letní pauze se opět pokračovalo od září 1949 až po téměř samotný konec roku. V prvním pololetí roku 1950 byl odsun Charvátů z Frélichova v podstatě ukončen. Poslední stěhovanou obcí bylo Dobré Pole. Většina místních obyvatel musela odejít v průběhu několika málo týdnů na jaře 1950.

Odsun Charvátů z jižní Moravy se týkal takřka všech členů komunity. Několik posledních smíšených rodin muselo z Nového Přerova odejít ještě i roku 1952. Mezi lety 1947–1952 bylo vystěhováno celkem 587 chorvatských usedlostí a domů, v nichž žilo na 2 000 lidí. V původních domovech se podařilo zůstat pouze nepatrnému počtu starousedlíků. Z původních tří obcí na jižní Moravě byli Charvátí vystěhováni do 118 obcí ve 34 okresech. Podmínky v nových bydlištích byly neutěšené, a proto se Charvátí v následující době často stěhovali, čímž se roztržistost menšiny ještě více prohlubovala.

Šance na záchranu?

Ztratí se Chorvatí po pěti stoletích z Moravy nadobro?

Po listopadu 1989 se začali moravští Charvátí znovu organizovat. Roku 1991 vzniklo Sdružení občanů chorvatské národnosti v ČR. V květnu téhož roku se konalo první setkání charvátských rodáků v Jevišovce, bývalém Frélichově. Přijeli hosté z různých končin Československa, z Rakouska, Německa, ale také ze zámoří. Kdo mohl přijít, nechtěl si nechat tuto událost ujít, a tak se na první chorvátský kulturní den sjelo do Je-



višovky několik stovek lidí. Mnozí z nich se se svými bývalými sousedy neviděli dlouhá desetiletí. Znovu setkávání probíhala ve velmi dojemné atmosféře, kterou dotvářela kulisa deštivého dne. Od té doby se setkání (tzv. chorvátský kulturní den, nebo také kiritof) konají na počátku září každoročně v Jevišovce. Přijíždějí sem lidé mající vazby nejenom na Frélichov, ale také na Nový Přerov a Dobré Pole.

Velkou otázkou na počátku 90. let bylo, jestli se nyní, po čtyřiceti letech, konečně podaří Charvátům na Moravu vrátit. Jenže: kdo by se vrátil? A kam? A jak to udělat? Čtyři desetiletí jsou velmi dlouhá doba, za kterou stihly vyrůst již téměř dvě další generace. Většina těchto dětí vnímala svůj domov někde jinde a jejich starí rodičové a prarodičové již neměli tolik síly, aby se sami přestěhovali. Otázkou také bylo, kam by se vrátili? Lidé, kteří se do Jevišovky, Nového Přerova i Dobrého Pole nastěhovali po Charvátech, již zde také byli doma. Představitelé charvátského sdružení si byli vědomi toho, že situace je náročná, a vznesli proto kompromisní návrh: postavit v Jevišovce ulici nových domů, kam by se rodiny, jež o přestěhování měly zájem, mohly nastěhovat. Ze strany vlády a příslušných úřadů se jim však nikdy nedostalo odpovědi. Také další pokusy o odškodnění charvátské menšiny vyzněly do prázdna. Restituční nároky si řešili jednotliví Charvátí po vlastní ose a jejich úspěšnost byla velmi rozdílná.

Čtyřicet let od vysídlení byla také dostatečně dlouhá doba na to, aby se Charvátí vytratil z povědomí veřejnosti. Jen málokdo si ještě vzpomněl na barevné charvátské vesnice kdesi na jižní Moravě, malinká komunita byla zapomenuta. Když už bylo tak náročné vrátit Charvátů do původních obcí fyzicky, mnozí lidé (Chorvaté i nechorvaté) se zaměřili na to, aby se alespoň částečně probudila jejich kultura a připomněl se význam, který pro národopisnou mapu České republiky kdysi měli.

Kromě etnologů, historiků a jazykovědců připomeňme práci Zdenky Jelínkové a Zlatoslavy Krůzové, které se věnovaly sběru charvátských písní, tanců a krojů. Díky nim se prezentace folklóru moravských Charvátů ujal již na počátku 90. let národopisný soubor Pálava z Mikulova. Od roku 2001 se charvátskému folklóru věnuje také vídeňský soubor gradišťanských Chorvátů

Kolo Slavuj. Obnovovaly se památky, které v původních obcích staletou přítomností Charvátů připomínaly. Na opravě kostelů, kaplíček i památníků v Jevišovce, Novém Přerově i Dobrém Poli se významně (někdy finančně a někdy i fyzicky) podíleli také původní rodáci. Pořád to pro ně byla místa, k nimž měli hluboký emocionální vztah. Při této práci často navazovali kontakty s „novými“ obyvateli „jejich“ obcí. Mnozí Charvátí se snažili o uchování materiální i nemateriální kultury a jazyka svých předků: spolupracovali s badateli, kteří se snažili život komunity zdokumentovat, vyprávěli jim o svých zvycích i osudech. Jiní se snažili seznámit českou (i rakouskou, německou, slovenskou a chorvatskou) veřejnost s polozapomenutou menšinou, organizovali výstavy, poutě, sepisovali své vzpomínky, spolupracovali s novináři a dokumentaristy, vytvářeli vazby a kontakty.

Roku 2010 došlo ve Sdružení občanů chorvatské národnosti v ČR ke generační obměně. Na činnosti a reprezentaci menšiny se začaly více podílet děti a vnoučata Charvátů. Ukazuje se, že mnohým z nich není jejich rodinná historie lhostejná a stává se důležitou součástí jejich identity. Tito lidé se zapojují do činnosti sdružení, přinášejí vlastní nápad na projekty vztahující se k Charvátům. S jejich pomocí realizuje Sdružení občanů chorvatské národnosti v ČR rozličné aktivity zaměřené na výzkum dějin, kultury a jazyka menšiny a snaží se svými projekty oslovovat také nechorvatskou veřejnost. Roku 2008 zakoupila chorvátská vláda budovu bývalé fary v Jevišovce se záměrem zřídit v ní Muzeum moravských Chorvátů. Roku 2014 mohla díky podpoře české vlády začít rekonstrukce objektu a příprava instituce, která bude nejenom trvale připomínat charvátskou přítomnost na Moravě, ale bude také místem setkávání Charvátů, Čechů, Němců i ostatních národů. Snad se tak podaří alespoň symbolicky navázat na doby dávno, dávno minulé, kdy tyto tři národnosti v charvátských osadách vedle sebe v poklidu žily.

Sdružení občanů chorvatské národnosti v ČR, z. s.
Chorvátský dům
Jevišovka 1
691 83 Jevišovka
info@moravstichorvati.cz

Obec v roce 2019 nabízí čerpání půjček z Fondu rozvoje bydlení za zvýhodněnou úrokovou sazbu

O půjčku může požádat každý stavebník, ať již fyzická nebo právnická osoba, která bude opravovat svůj dům, kde je alespoň jeden byt. Lze poskytnout půjčku až do výše 125.000,- Kč.

Příklady čerpání a výše půjček:

Poř. číslo	Název – účel půjčky	Max. lhůta splatnosti	Úrok	Horní hranice půjčky v Kč
01	Obnova střechy domu staršího 15 let (krytina i rekonstrukce)	5 let	2 %	70.000,- (na dům)
02	Zřízení elektrického, plynového nebo ekologického topení ve stávajícím domě, výměna kotle	5 let	2 %	60.000,- (na byt)
03	Rekonstrukce topení	5 let	2 %	40.000,- (na byt)
04	Dodatečná izolace domu staršího 15 let proti zemní vlhkosti	5 let	2 %	30.000,- (na dům)
05	Obnova fasády domu staršího 15 let včetně oplechování	5 let	2 %	60.000,- (na dům)
06	Zateplení obvodového pláště domu staršího 10 let	5 let	2 %	60.000,- (na dům)
07	Vybudování, rekonstrukce WC, koupelny nebo sprchového koutu v bytě	5 let	2 %	70.000,-
08	Výměna oken, vstupních dveří a garážových vrat domu staršího 10 let (včetně zárubní a rámců)	5 let	2 %	90.000,- (na dům) 40.000,- (na byt)
09	Vybudování kanalizačních a vodovodních přípojek	5 let	2 %	25.000,- (na dům)
10	Vybudování domovní čistírny odpadních vod k RD, nádrží na dešťovou vodu	5 let	2 %	80.000 (na dům)
11	Výměna vodoinstalace	5 let	2 %	30.000,-
12	Výměna elektroinstalace	5 let	2 %	40.000,-
13	Oprava komínů	5 let	2 %	30.000,-
14	Půdní vestavba (zřízení minimálně jedné obytné místnosti)	5 let	2 %	70.000,- (na dům)

Žádost o půjčku, vedle základních údajů jako je jméno žadatele, bydliště, označení budovy, na kterou bude půjčka čerpána, atd., musí obsahovat doklad o vlastnictví budovy nebo bytu, doklad o přípustnosti akce (tj. stavební povolení nebo souhlas se stavbou či jiné stavební rozhodnutí), specifikaci půjčky podle směrnice, alespoň předběžný návrh smlouvy o dílo s dodavatelem prací a návrh na stanovení záruky – ručitelské závazky. Do 50.000,- Kč je požadován jeden ručitel, do 90.000,- Kč dva ručitelé, nad 90.000,- Kč tři ručitelé.

O přidělení půjčky na návrh obecního úřadu rozhoduje zastupitelstvo obce. Čerpat půjčku je možné po podepsání příslušných smluv na základě předložených faktur za provedené práce odpovídající schválené výši a druhu půjčky. Správnost a provedení fakturovaných prací potvrzuje na faktuře pověřený pracovník obecního úřadu. Půjčku lze čerpat vždy pouze do konce roku, kdy bylo rozhodnuto o jejím přidělení.

Příjem žádostí do 1. března 2019

Formulář žádosti o půjčku a podrobnější informace o půjčkách jsou k dispozici na obecním úřadě v Malé Moravě nebo na internetových stránkách www.obecmalamorava.cz.

Zápis z 2. zasedání Zastupitelstva obce Malá Morava, konaného dne 13. 12. 2018 od 16.00 hodin v zasedací místnosti obecního úřadu

Poznámka: Tento zveřejněný Zápis je upraven (jsou zveřejněny pouze iniciály jmen a příjmení osob, které nesouhlasí s uveřejněním) z důvodu dodržení přiměřenosti rozsahu zveřejňovaných osobních údajů podle zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů v platném znění. Zveřejněné osoby jsou zde uvedené s jejich souhlasem. Do úplné verze Zápisu mohou v případě potřeby na obecním úřadě kdykoli nahlédnout - občané obce od 18 let věku s trvalým pobytem na území obce, fyzické osoby - vlastníci nemovitostí (staveb, bytů, pozemků) na území obce, cizí státní příslušníci, kteří mají trvalý pobyt na území obce. Jiné fyzické osoby a osoby právnické mají možnost získat informace z jednání zastupitelstva obce na základě zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím.

Přítomní členové zastupitelstva obce:

Walter Köhler (1), Jan Kouřil (2), Antonín Marinov (3), Pavel Morong (4), Štěpán Morong (5), Petr Pospíchal (6), Karel Svoboda (7), Ing. René Šebek (8), Mgr. Olga Špíková (9).

Přítomní občané:

Eva Kalmanová, Irena Kouřilová, Petr Kurečka, Jiří Beneš, Josef Temňák, Věra Vejnarová, Jana Mikuličová, Libuše Pacáková, Jan Zajaroš.

Hlasování zastupitelů: (+) pro, (-) proti, (o) zdržel se hlasování, (x) nepřítomen.

Starosta obce v 16:00 hodin zahájil zasedání zastupitelstva obce a sdělil, že veřejnost byla o svolání zastupitelstva informována oznámením vyvěšeným na úřední desce a na webových stránkách obce. Členové zastupitelstva obdrželi pozvánku. Jsou přítomni všichni členové zastupitelstva, tudíž je, podle ustanovení zákona o obcích, zastupitelstvo usnášeníschopné. Zápis z předešlého jednání byl ověřovateli podepsán, k nahlédnutí je na obecním úřadě v Malé Moravě.

Starosta poté navrhl, aby se dnešní jednání řídilo tímto programem:

1. Schválení programu jednání.
2. Určení zapisovatele z jednání.
3. Určení ověřovatelů z jednání.
4. Zpráva o plnění usnesení z minulého jednání a o činnosti OÚ.
5. Rozpočtové změny.
6. Provedená opatření starosty.
7. Výsledek hospodaření obce za leden až listopad 2018.
8. Mezitímní závěrka.
9. Návrh rozpočtu MŠ Malá Morava na rok 2019.
10. Rozpočtové provizorium na rok 2018.
11. Změna obecně závazné vyhlášky.
12. Žádost o zřízení věcného břemene.
13. Žádost o prodej pozemků.
14. Žádost o dotaci na výstavbu dětského hřiště.
15. Žádost o dotaci na opravu komunikace ve Skleném.
16. Dodatek smlouvy na provoz technologického centra.
17. Smlouva Malomoravské slavnosti.
18. Rozpočtová opatření na konci roku 2018.
19. Aktualizace programu rozvoje vesnice.
20. Inventury.
21. Dotace na vybudování wifi sítě.
22. Žádost o příspěvek z rozpočtu Olomouckého kraje.
23. Úprava rozpočtu MŠ Malá Morava.
24. Diskuze.
25. Závěr jednání.

1. Schválení programu

2018/02/01: ZO schvaluje program jednání.

Hlasování: 9:0:0 (schváleno)

2. Určení zapisovatele z jednání

Starosta určil zapisovatelkou zápisu z jednání paní Simonu Pospíchalovou.

3. Určení ověřovatelů zápisu

Starosta obce určil ověřovatelem zápisu z jednání Mgr. Olgu Špíkovou a pana Karla Svobodu.

4. Zpráva o plnění usnesení z minulého zasedání a zpráva o činnosti obecního úřadu

Starosta seznámil přítomné s plněním usnesení z minulého zasedání a se zprávou o činnosti obecního úřadu a starosty. Do diskuze se nikdo nepřihlásil.

ZO bere na vědomí zprávu o plnění usnesení.

5. Rozpočtové opatření

Zastupitelstvo obce projednalo návrh rozpočtového opatření č. 100013/2018 včetně důvodové zprávy. Příjmy byly navýšeny o 330 000,- Kč a výdaje byly rovněž navýšeny o 330 000,- Kč. Kompletní znění rozpočtových změn je v Příloze č. 1 tohoto zápisu. Do diskuze se nikdo z přítomných nepřihlásil.

2018/02/02: ZO schvaluje rozpočtové opatření č. 100013/2018.

Hlasování: 9:0:0 (schváleno)

6. Provedená opatření starosty

Starosta obce seznámil zastupitele s opatřením starosty č. 20/2018, kterým schvaluje a provádí rozpočtové opatření č. 100012/2018, schválené a provedené v jeho působnosti. Opatření jsou Přílohou č. 2 tohoto zápisu. Dále informoval o opatřeních č. 21 a 22/2018. Do diskuze se nikdo nepřihlásil.

ZO bere na vědomí informaci o provedených rozpočtových opatřeních.

7. Výsledek hospodaření obce za leden až listopad 2018

Starosta seznámil přítomné s výsledkem hospodaření obce za leden až listopad 2018. Do diskuze se nikdo nepřihlásil.

ZO bere na vědomí výsledek hospodaření obce za leden až listopad 2018.

8. Mezitímní závěrka

Starosta seznámil přítomné s mezitímní účetní závěrkou za období leden až září 2018.

ZO bere na vědomí informativní zprávu – mezitímní účetní závěrku za období 1-9/2018.

9. Návrh rozpočtu MŠ Malá Morava na rok 2019

Rozpočet je Přílohou č. 3 tohoto zápisu.

2018/02/03: ZO schvaluje rozpočet MŠ Malá Morava na rok 2019 ve výši 2.074.000,- Kč.

Hlasování: 9:0:0 (schváleno)

10. Rozpočtové provizorium na rok 2019

Jelikož dosud nejsou dostupné veškeré informace potřebné k sestavení rozpočtu obce na rok 2019, byl předložen k projednání návrh rozpočtového provizoria obce na dobu od 1. 1. 2019 do doby schválení rozpočtu zastupitelstvem obce, včetně pravidel hospodaření v uvedeném období. Kompletní znění provizoria je Přílohou č. 4 tohoto zápisu. Starosta otevřel diskuzi. Nikdo z přítomných nepřihlásil.

2018/02/04: ZO vyhláší na dobu od 1. 1. 2019 do schválení rozpočtu obce na rok 2019 rozpočtové provizorium a stanovuje pravidla pro hospodaření v tomto období.

Hlasování: 9:0:0 (schváleno)

11. Změna obecně závazné vyhlášky

Starosta seznámil přítomné s návrhem nové obecně závazné vyhlášky o místním poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů a návrhem pravidel č. 1/2018 k Motivačnímu a evidenčnímu systému pro odpadové hospodářství („MESOH“) v obci Malá Morava. Důvodem změny vyhlášky je zavedení nových slev na místním poplatku, a to pouze těm občanům, kteří se aktivně zapojí do Motivačního a evidenčního systému pro odpadové hos-

podárství („MESOH“). Tyto slevy budou odměnou za jejich aktivní třídění separovaných složek odpadů a za snižování produkce komunálních odpadů a budou ve výši podle získaných EKO bodů, přičemž hodnota 1 EKO bodu se stanoví na 10,- Kč. Celková možná maximální možná úleva bude 70 % poplatku. Což v praxi znamená, že například pětičlenná rodina s nárokem na plnou slevu nezaplatí 2 550,- Kč ročně, ale pouze 800,- Kč. Všechny dosavadní slevy z původní vyhlášky budou zrušeny. Další novinkou ve vyhlášce je také změna splatnosti poplatku. Nově bude poplatek splatný jednorázově se splatností až do 30. 6. příslušného kalendářního roku. Sazba poplatku zůstane na stejné výši jako v loňském roce, tj. 510,- Kč. A nově je navrženo také osvobození od poplatku pro osoby starší 80 let.

Do diskuze se nikdo nepřihlásil.

2018/02/05 : ZO schvaluje Obecně závaznou vyhlášku obce č. 2/2018 o místním poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů.

Hlasování: 9:0:0 (schváleno)

2018/02/06: ZO schvaluje Pravidla č. 1/2018 k Motivačnímu a evidenčnímu systému pro odpadové hospodářství („MESOH“) v obci Malá Morava.

Hlasování: 9:0:0 (schváleno)

12. Žádost o zřízení věcného břemene

Pan M. K. požádal obec o uzavření smlouvy o smlouvě budoucí na zřízení věcného břemene na vsakovací jímku, ČOV a vsakovací studnu na pozemku p. č. 174 v k. ú. Podlesí - město, který je ve vlastnictví obce a na uzavření smlouvy o právu stavby. Samotná smlouva o věcném břemeni (služebnosti) bude uzavřena až po dokončení stavby a doložení geometrického plánu s vyznačenou okótovanou situací. Bylo navrženo věcné břemeno zříditi bezúplatně. Do diskuze se nikdo nepřihlásil.

2018/02/07: ZO schvaluje uzavření smlouvy o smlouvě budoucí o bezúplatném zřízení věcného břemene (služebnosti) a smlouvy o právu stavby ČOV a vsakovací jímky na pozemku p. č. 174 v k. ú. Podlesí - město s panem M. K.

Hlasování: 9:0:0 (schváleno)

13. Žádost o prodej pozemků

MUDr. H. F. a H. Z. požádali obec o odprodej pozemku p. č. st. 52/2 – zastavěná plocha a nádvoří o výměře 20 m² v k. ú. Sklené u Malé Moravy. Jedná se o pozemek, který je zastavěn stavbou rekreačního domu ČE 25 v jejich vlastnictví.

Prioritou obce je pozemky spíše pronajímat, než je prodávat, ovšem v tomto případě, kdy je pozemek přímo zastavěn budovou rekreačního domku, starosta navrhl prodej schválit. Proběhla všeobecná diskuze.

2018/02/08: ZO schvaluje záměr prodeje pozemku p. č. st. 52/2 – zastavěná plocha a nádvoří o výměře 20 m² v k. ú. Sklené u Malé Moravy.

Hlasování: 9:0:0 (schváleno)

14. Žádost o dotaci na výstavbu dětského hřiště

Obec má zpracovanou projektovou dokumentaci na výstavbu dětského hřiště v Podlesí od společnosti Dřevaartikl Brno. Rozpočet na akci je cca 500.000,- Kč + DPH. Starosta informoval, že by obec mohla požádat o dotaci z Ministerstva pro místní rozvoj na financování této akce. Dále navrhl, aby se výstavba hřiště realizovala i v případě neposkytnutí dotace. Proběhla všeobecná diskuze o místu umístění a podobě dětského hřiště.

2018/02/09 : ZO schvaluje podání žádosti o dotaci „Dětské hřiště Podlesí“ v rámci výzvy k podávání žádostí o poskytnutí dotace v roce 2019 z podprogramu MMR ČR Podpora obnovy a rozvoje venkova pro dotační titul 117d8210H.

Hlasování: 9:0:0 (schváleno)

15. Žádost o dotaci na opravu komunikace ve Skleném

Obec má zpracovanou projektovou dokumentaci na opravu místní komunikace ve Skleném od společnosti APC Silnice s. r. o., Brno. Jedná se o položení baleného asfaltu. Komunikace od kapličky po konec krajské silnice je rozdělena do 2 úseků podle stupně poškození:

- Úsek B (114 m) orientační náklady 190 000,- Kč včetně DPH.
- Úsek A (972 m) orientační náklady 1 930 000,- Kč včetně DPH.

Obec uzavřela objednávku se společností ND agentura s. r. o. nám. T. G. Masaryka 1281, 760 01 Zlín na zpracování žádosti o dotaci z podprogramu MMR ČR Podpora obnovy a rozvoje venkova pro dotační titul 117d8210A Podpora obnovy místních komunikací. Starosta navrhl, aby se oprava realizovala i v případě, že dotace nebude přidělena. Do diskuze se nikdo nepřihlásil.

2018/02/10: ZO schvaluje podání žádosti o dotaci „Malá Morava – oprava MK 2018“ v rámci výzvy k podávání žádostí o poskytnutí dotace v roce 2019 z podprogramu MMR ČR Podpora obnovy a rozvoje venkova pro dotační titul 117d8210A Podpora obnovy místních komunikací.

Hlasování: 9:0:0 (schváleno)

16. Dodatek smlouvy na provoz technologického centra

Starosta seznámil přítomné s návrhem Dodatku č. 3 Partnerské smlouvy pro projekt „Technologické centrum ORP a elektronická spisová služba“. K 31. 12. 2018 končí smlouva na zabezpečení provozu Technologického centra ORP Šumperk, v němž obec využívá hostovanou spisovou službu. Do diskuze se nikdo nepřihlásil.

2018/02/11: ZO souhlasí s uzavřením Dodatku č. 3 Partnerské smlouvy pro projekt „Technologické centrum ORP a elektronická spisová služba“ s Městem Šumperk.

Hlasování: 9:0:0 (schváleno)

17. Smlouva Malomoravské slavnosti

Starosta seznámil přítomné se smlouvou na zajištění dalšího ročníku Malomoravských slavností, které se budou konat 10. srpna 2019. Do diskuze se nikdo nepřihlásil.

2018/02/12: ZO souhlasí s uzavřením smlouvy na zajištění Malomoravských slavností na rok 2019 s agenturou Lubomír Roščák, Rascals agency, Ostrava.

Hlasování: 9:0:0 (schváleno)

18. Rozpočtová opatření na konci roku 2018

Starosta seznámil přítomné s návrhem. Do diskuze se nikdo nepřihlásil.

2018/02/13: ZO pověřuje starostu obce schvalováním a prováděním všech rozpočtových opatření, která jsou v průběhu roku schvalována zastupitelstvem obce a kterými se mění i závazné ukazatele schváleného rozpočtu, a to v období od 13. 12. 2018 do 31. 12. 2018.

Hlasování: 9:0:0 (schváleno)

2018/02/14: ZO ukládá starostovi obce informovat zastupitelstvo obce o všech rozpočtových opatřeních, která v období od 13. 12. 2018 do 31. 12. 2018 provedl na základě pověření.

Hlasování: 9:0:0 (schváleno)

19. Aktualizace programu rozvoje vesnice

Starosta seznámil přítomné s návrhem aktualizace místního programu rozvoje vesnice, který je doplňkovým dokumentem při hospodaření obce a dokumentem potřebným například při podávání žádosti o dotace. Tento dokument je pravidelně aktualizován. Mgr. Špíková navrhuje do budoucna jej zveřejňovat a vytvořit nový.

2018/02/15: ZO schvaluje aktualizaci Místního programu rozvoje vesnice Malá Morava.

Hlasování: 9:0:0 (schváleno)

20. Inventury

Starosta seznámil přítomné s příkazem k provedení inventarizace majetku se stavem k 31. 12. 2018 a se složením inventarizačních komisí.

ZO bere na vědomí příkaz k inventarizaci majetku obce.

21. Dotace na vybudování wifi sítě

Starosta informoval přítomné, že obec Malá Morava získala, zatím jako jedna z mála obcí v ČR, v rámci evropského projektu Wi-Fi4EU, poukázku v hodnotě 15 000,- EUR na vybudování sítě veřejného internetu. Poukázku bude možné využít na vybavení a instalaci Wi-Fi hotspotů, kde se budou moci uživatelé zdarma připojit k internetu na veřejných místech. Internetové připojení a údržbu bude muset platit obec. Doba na realizaci projektu je max. 18 měsíců. Podmínkou účasti je ovšem podpis Dohody o grantu v rámci nástroje pro propojení Evropy – Wi-Fi4EU. Do diskuze se nikdo nepřihlásil.

2018/02/16: ZO souhlasí s podpisem Dohody o grantu v rámci nástroje pro propojení Evropy – Wi-Fi4EU a schvaluje přijetí dotace na vybudování veřejného internetu.

Hlasování: 9:0:0 (schváleno)

22. Žádosti i příspěvky z rozpočtu Olomouckého kraje

Starosta obce informoval, že je možno v roce 2019 žádat o příspěvek z Programu obnovy venkova Olomouckého kraje na plánovanou opravu střechy obecního úřadu. Maximální částka pro úspěšné žadatele je 500 000,- Kč

(50 %). Termín pro podání žádosti je 7. 2. 2019. Dále je možno žádat o příspěvek na Malomoravské slavnosti. Do diskuze se nikdo nepřihlásil.

2018/02/17: ZO schvaluje podání žádosti o příspěvek z Programu obnovy venkova Olomouckého kraje 2019.

Hlasování: 9:0:0 (schváleno)

2018/02/18: ZO schvaluje podání žádosti o příspěvek z Programu podpory kultury v Olomouckém kraji 2019 na financování dalšího ročníku Malomoravských slavností.

Hlasování: 9:0:0 (schváleno)

23. Úprava rozpočtu MŠ Malá Morava 2018

Starosta seznámil přítomné s úpravou rozpočtu MŠ Malá Morava č. 1/2018. Příjmy i výdaje byly navýšeny o 127.000,- Kč o dotace na platy. Do diskuze se nikdo nepřihlásil.

2018/02/19: ZO schvaluje úpravu rozpočtu MŠ Malá Morava č. 1/2018.

Hlasování: 9:0:0 (schváleno)

24. Diskuze

Paní Jana Mikulíčová požaduje, aby byla mateřská škola nebyla o letních prázdninách tak dlouho zavřená. Rodiče nemají kam dávat děti. Starosta informuje, že do loňských prázdnin byla škola zavřená nepřetržitě pět týdnů, což bylo opravdu hodně. Pracovnice školky ovšem čerpaly zákonnou dovolenou. Od letošního roku jsme se s paní ředitelkou dohodli na letních

prázdninách v délce čtyř týdnů. Z toho další dva týdny mohou děti z naší mateřské školy navštěvovat mateřské školy v Hanušovicích nebo na Červeném Potoku. Ovšem dopravu dětí do těchto školek si musejí rodiče zajistit sami.

Dále proběhla všeobecná diskuze.

25. Závěr jednání

Žádné další dotazy či připomínky nebyly, a proto starosta obce Antonín Marinov poděkoval všem přítomným zastupitelům, občanům a hostům za účast na dnešním zasedání, popřál všem hodně úspěchů v novém roce a v 16:45 hodin jednání ukončil.

Přílohy:

1. Rozpočtová opatření 100013/2018.
2. Provedená rozpočtová opatření starosty.
3. Rozpočet MŠ Malá Morava na rok 2019.
4. Rozpočtové provizorium na rok 2019.

Zápis byl vyhotoven dne 19. 12. 2018

Ověřovatelé zápisu: Mgr. Olga Špíková, Karel Svoboda
Zapsala: Simona Pospíchalová

Starosta obce: Marinov Antonín

Sněžení

Je to krásné, zajímavé a všem potřebné. Příroda potřebuje v zimním období nejen vegetační klid, ale také dostatek vláh a to jinak než se sněhem nedostane. Sníh je také potřeba pro dětské hry a skotačení. Třeba sáňkování, bobování a lyžování. Také dospělí lidé rádi lyžují. Nutno k tomu ještě dodat, že dostatek sněhu je nutně potřeba na stavby sněhové, třeba malé lyžařské můstky na svahu, nebo stavění sněhuláků. Větší nadšenci zase stavějí ze sněhu rádi eskymácké iglú.

Opakem sněhových nadšenců jsou zase bruslaři. Ti sníh přímo nenávidí. Aby si alespoň trochu zabruslili na rybníku, nebo jen na zamrzlém plácku někde na hřišti, tak musejí vždycky nejdříve sníh odklidit. To jsem sám jako chlapec dělal také. Vítězem, nebo spíše vesnickým machrem, byl chlapec, který přinesl z domu dřevěné hrablo na sníh. Tím si nejen odhrnul pro sebe plochu na bruslení, ale navíc to hrablo ještě za korunu půjčoval ostatním chlapcům. A kdo s ním nebyl kamarád, tak tomu to hrablo nepůjčil.

Jsou ale lidské profese, kde sníh vysloveně vadí. Je třeba vzpomenout řidiče všech kategorií, věku a pohlaví. Ti sníh v láse nemají. Pochopitelně je to i jinde, třeba na železnici, na pilách, v podnicích s venkovní výrobou, ale i v zemědělství, kdy je doslova nevhodné vyhánět dobytek na pastvu do půlmetrové sněhové pokrývky krajiny. Podobné je to také s drůbeží, s vepřovým dobytkem a podobně. Ani zde nechci vzpomínat na dělníky v lese, co řeší těžbu dřeva v těžkých zimních podmínkách.

Sněhové závěje na silnicích nedělají radost našim silničářům. I elektrikáři, co mají na starosti naše rozvodné sítě vysokého napětí, jsou radostí bez sebe, když se dozví, že ta a ta elektrotrasa převodů elektrické energie je neprůchodná, protože na dráty vysokého napětí spadl třeba strom přetížený sněhem a ledem. Také naše potoky, říčky, řeky, rybníky a přehrady „jásají“ radostí, když padá sníh a je vysoká sněhová pokrývka. Dá se totiž očekávat, že při jarním tání sněhu bude vody zase dosti a rybáři, dětičky, vodáci, rybičky,

bobři a jiní příznivci našich vod budou mít zase vodní cesty plné vody.

Já sám mám ohromnou radost, když si musím každé ráno proházet chodník od sněhu před domem, na dvoře a zahradě. Což jsem v posledních pěti letech dělat nemusel. Vždy si ale vzpomenu, jak je asi našim divokým zvířatům v našich

polích, lukách a lesích. Jistě se již shromažďují u krmelců, případně jiných krmítek, aby zahnali svůj hlad a dočkali se jarního tání. Vesměs jsou na sníh ale zvyklá a dovedou si většinou i v zimě poradit.

Protože žijeme ve střední Evropě a naše klima je dáno střídáním ročních období, budme rádi i za tu bohatou sněhovou nadílku. Také sem patří, stejně asi jako my.

Ludvík Vrána



Spadli jste na namrzlém chodníku? Při úrazu si na místě vše vyfoteťte

Venku přituhlo a například chodníky jsou někdy v daleko horším stavu než silnice. Kolikrát se vám stalo, že chodník byl jako klouzající překážková dráha plná sněhu a ledu? Pád na namrzlém chodníku patří k velmi častým zimním zraněním. Po kom chtít případné odškodnění?

Dříve za úklid chodníků zodpovídal majitel domu nebo přilehlého pozemku, po změně legislativy mají chodníky ve správě města a obce.

„Při následném vymáhání záleží na tom, jak se k tomu město postaví. Někdy díky dobré spolupráci města nemá pojišťovna s vyplácením odškodnění problém. Je to případ od případu, proto je vždy důležité vše dokumentovat. Na místě vždy vše vyfoteťte,“ radí Tomáš Beck ze společnosti Vindicia, která pro klienty pomáhá dosáhnout odškodnění.

OLŠOVÁČEK[©]

PŘÍLOHA PRO DĚTI

Milé děti,
přišla bílá zima a vy si určitě užíváte sněhu a zimních radovánek. Víte ale, kde se vlastně sníh bere?
Že ne? Tak v našem dnešním Olšováčku najdete odpověď. Přejeme Vám krásné hrátky na sněhu.

Jak vzniká sníh?

Lehká jako peříčko je sněhová vločka. Věděli jste, že žádná z nich není stejná? Jsou velké, malé, tlusté, tenké, suché a mokré. Proč to tak je?

Vysvětlení tohoto jevu hledejme ve fyzice. Teplota, vítr a vlhkost vzduchu určují, do jakého tvaru se vločka vytvoří. Když se v mracích nejmenější kapičky vody zachytí na prachových částicích a k tomu mrzne, začne se kolem prachového zrnka vytvářet sněhová vločka z drobných mrznoucích krystalků. Zvětšuje se, a když je dost těžká, začne padat dolů. Jak padá

a padá, stále se zvětšuje a mění. Když se přiblíží k zemi, zůstává už takovou, jakou ji pozorujeme.

Nejkrásnější vločky vznikají při teplotě -10 až -20 °C a při vysoké vlhkosti vzduchu. Největší sněhové vločky padaly v Montaně v USA v lednu roku 1887. Na šířku měřily 38 centimetrů a byly 20 centimetrů silné.

A tak může napadnout vlhký sníh nebo suchý prašan. Když se stane, že napadne vlhčí těžký sníh na suchý prašan, tyto dvě vrstvy se spolu těžko spojují a může vzniknout nebezpečná lavina.

ZIMA, ZIMA TU JE



Sá-ně, rychle sáně, sedneme si na ně.
A pak dolů a pak dolů z kopce pojucháme.

Sněhuláka máme, hůl mu ještě dáme
a pak na něj a pak na něj vojnu uděláme!



Hádanka

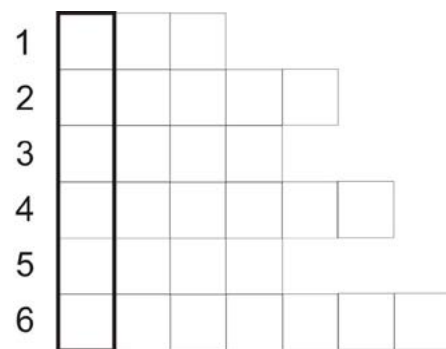
Může to být tekuté nebo tuhé nebo sypké. Člověk to nutně potřebuje k životu. Co je to?

(арол)



Křížovka

1. Zvíře z pohádky o červené Karkulce.
2. Vřelý cit mezi dvěma lidmi.
3. Zvířecí oháňka.
4. Podobný včele, ale větší a bručí.
5. Mládě kočky.
6. Školní brašna.



(Olšováček připravila Radomíra Morbacherová)

Ilustrace pohádky je také omalovánkou pro vás, děti, abyste si trochu zkrátili čekání na jaro.



Pohádka o kamarádech na louce

Jednou dávno, na louce za posledním domem pod lesem nad Vojtiškovem, žili kamarádi. Všichni byli a žili ve svém společenství kamarádů, bratrů a sester, bratránků a sestřenic a dalších příbuzných. Všichni se také snažili a poctivě pracovali. Každý sice na něčem jiném, ale bylo to stejné. Pořád snášeli do svých domovů nektar a kašičku z květů a naopak opylovali květy rostlin, keřů a stromů, jež svým sběrem navštívili.

Nebudu vás napínat, o koho se jednalo. Byly to samozřejmě včelíčky, které měly své úly na okraji zahrady u plotu. Pak to byly vosičky, které měly svá hnízda přilepená pod střechou staré stodoly, potom to byli čmeláčci, kteří měli své hnízdo v mezi za zahradou a nakonec to byli sršně, které měly svůj domeček schovaný na sluneční straně na okraji lesa. Měly jej ale pěkně ukrytý pod hromadou větví a ještě navrchu byl dobře zakrytý větvičkami starého smrku. Ale sluneční paprsky k nim až do jejich domečku také zavítaly každý den.

Bylo léto a bylo horko. V té době na louce všechno bylo v jednom květu, na ní a také na mezi a na zahradě. Takže všichni měli plno práce se sběrem nektaru, výrobou medu a stavěním dalších plástů a starostí o kukly, larvy a malou drobotinu, co každý úl má. Pochopitelně se včelky staraly o své královny, a také o shánění a výrobou zásob na zimu.

U čmeláčků je to jiné. Žijí a pracují přeci jen v menším společenství, ale jinak je to stejné jako u ostatních kamarádů. Každý druh navštěvuje jiné květy, a tak si ani nezavazí, ale ani nesoupeří. Spíše se dá říci, že spolupracují a jsou si nápomocni.

Také to se jednou stalo. Na rozkvetlou louku přišel jeden nevitáný host. Byl to myšák Paličák. Na rozdíl od ostatních myšek byl zlý. Každému dělal jen starosti, prostě byl jen na zlost. Nepracoval, jen kradl to, co si jiní nasháněli. Nebylo divu, že jej myšky vyhnaly ze svého domečku. A tak si šel Paličák najít nový domov.

Náhodou nalezl čmeláčí domeček, schovaný v mezi. Ten by se mu náramně hodil. Nemusel by

si sám pro sebe domeček stavět. Měl by jej již hotový. Počkal až dospělí a staří čmeláci vyletěli z domečku za prací a za potravou a jal se do něj vkrádat.

Narazil ale na malé čmeláčky, kteří ještě nelétali ven a byli doma. To se našemu Paličákovi nelíbilo. Hned se je jal vyhánět z jejich domečku a přitom ještě ničil jejich domácí vybavení, jedl jejich zásoby a hlavně si mlsal na jejich medu. Malí čmeláčci se jej báli a byli proto schováni pod postelí.

Po čase přišla domů čmeláčí maminka a zhrozila se nad tím, co viděla. Domeček poničený, děti, malí čmeláčci, nikde a v posteli si tam spokojeně spí myšák Paličák. Honem vylétla ven pro pomoc. Nejdříve pro tatínka čmeláka a jeho bratry. To ale nestačilo, tak ještě pro vosičky „Pampelišky“, to ale také nestačilo. Tak ještě všichni zalétli pro pomoc k úlům pro včelíčky „Medunky“. I to nestačilo, tak maminka čmeláčice zaletěla ještě pro strýce „Sršáně“ a jeho bratry.

Nyní již to byl opravdu nebezpečný roj všeho poletavého a hlavně bodavého, co na louce žilo. Za-

bušili na dveře čmeláčího domečku. Ale nejdříve se neozvalo nic, pak po dalším zabušení se ozvalo zezadu od postele: „Kdo má tu odvahu a budí mne ze spánku?“ To se již ozval myšák Paličák.

Ale znovu se ozvalo buch, buch na dveře. Myšák se nahněval a vyšel z domečku ven, aby se podíval na toho, kdo jej ruší v odpočinku.

To ale neměl dělat, všichni kamarádi se na něj vrhli, bili jej a bodali, jen co se do něj vešlo. Myšák ani nestačil utíkat. Uháněl pryč, až se za ním prášilo. Vícekrát se již na louce neukázal.

Jaká byla radost ze shledání malých čmeláčků se svými rodiči a dalšími kamarády. Ti ještě pomohli čmeláčkům opravit jejich domeček a rozletěli se zase za svou práci. Byl nejvyšší čas, protože se začínalo stmívat, na louku začala padat rosa. Všichni odletěli do svých domovů, aby si odpočinuli, vyspali se a načerpali nových sil na další den.

Ludvík Vrána

Olšováček

Na pařezu v Olšovské Zemi seděl jednoho večera skřítek. Jmenoval se Olšováček a nebylo mu veselo. Plakal, až se ze slz dělal potůček.

Včelíčka Anička mu donesla hrnek sladkého medu, ale nepomohlo to. Ježek Bodlinka přinesl sladká červená jablíčka, ale Olšováček pořád plakal a plakal. Zvírátko si říkala: „Co budeme dělat? Vždyť nám Olšováček zaplaví celou Olšovskou Zemi.“

Chtěly utíkat pro radu k Podbělníkovi, ale ten má na podzim hodně práce, musí nachystat sněhové matrace, aby bylo hodně sněhu. A Rozvodnice - ta zase musí čistit studánky od napadaného listí. Zvírátko si nevěděla rady.

A jak tak přemýšlela, najednou v dálce uviděla žlutou zář. Ta zář se přibližovala k nim a v ní se objevil vysoký urostlý chlapík. Všichni ho poznali - byl to moravský král Ječmínek, který po

staletí chodí po Moravě a všem přináší naději.

Ječmínek řekl: „Cítím, že tady někdo ztratil víru a naději.“

V tom Olšováček přestal plakat a už jenom vzlykal: „Chtěl bych pomáhat, ale nikdo sem nepříjde, nikdo neprosí o moji pomoc.“

Ječmínek mu na to řekl: „To musíš chodit po světě, jako já chodím po Moravě, a dobře se dívat. A uvidíš spoustu bytostí, které pomoc potřebují.“ Potom si Ječmínek sundal klobouk a vytáhl z něj klásek ječmene. „Tady máš, Olšováčku, tenhle klásek tě vždycky zavede tam, kde si tvoji pomoc zaslouží.“

Od té doby chodí Olšováček po Olšovské Zemi a pomáhá všem, kdo to potřebují.

Petr Mahel a Radomíra Morbacherová



HEŘMÁNEK[©]

ČTENÍ PRO ŽENY

Milé čtenářky,

měsíc únor byl vyhlášen měsícem bez alkoholu (tzv. suchý měsíc). Já vím, namítnete, že už je půlka měsíce za námi a že jde o akci pro muže, ale snad se i vám budou dnešní informace hodit pro celý život. Každý ví, co alkohol dokáže udělat, kolik lidských osudů zlomit, kolik lidí usmrtil. Alespoň za zamýšlení to stojí, nebo ne?

Únor bez kapky alkoholu

Letošní jarní očista pro muže začala již popáté akcí „Suchej únor“, která se stává čím dál známější. Je to výzva Ligy otevřených mužů (LOM) pro muže, podle níž mají vydržet měsíc bez alkoholu a s akcí začali v roce 2013.

Mnoho Čechů říká, že nemá s alkoholem problém a přitom denně vypijí lahvinku vína nebo několik sklenic piva. Právě tyto lidi suchým humorem vyzývá hned úvodní stránka Suchého únoru: Když nebudeš měsíc pít, poznáš, jak jsi na tom s alkoholem. A možná ti Suchej únor zachutná! Na stránce najdete i co všechno se vám zlepší, když nebudete pít a mnoho osobností sdílí své zážitky z měsíce, kdy se stali „suchary“. Také si můžete udělat test (ne)závislosti na alkoholu.

Akce se mezi lidmi začala šířit sama. První rok se na facebooku připojilo necelých 200 mužů, 2015 už 1 200, 2016 se zapojilo přes 2 000 lidí a 2017 se aktivně na FB zapojilo 3 256 osob. „Nově na kampani spolupracujeme s 1. adiktologickou klinikou a Státním zdravotním ústavem,“ říká manažer LOM Lukáš Talpa. „Číslo zapojení jsou ale mnohem vyšší. Mnoho z našich přátel nemá facebook a zapojili se taky. Odhad je tak okolo 5 000 lidí, kteří s námi nepili ani kapku alkoholu,“ sděluje Talpa.

Česko patří dlouhodobě mezi země s vysokou spotřebou alkoholu. Z průzkumu agentury Ipsos vyplynulo, že lidé doma či s přáteli popíjejí hlavně pivo a víno a například na velikonoční svátky kupuje alkohol 80 procent Čechů. Čeští muži dokonce patří na špičce v pití alkoholu. Dodává jí si tím kuráž a patří to k jejich identitě. Pouze 20 procent oslovených Čechů uvedlo, že o Velikonocích alkohol nepije nebo trvale abstínuje. Přes 5 000 českých mužů ročně zemře kvůli al-

koholu. „Tak jsme si v LOMu říkali, co tak udělat pro mužské zdraví, a napadlo nás, že by se mohlo měsíc nepít. A rovnou jsme si řekli, že začneme příští měsíc, aniž by tam byla myšlenka, že je to nejkratší měsíc v roce. Dnes nám to všichni připomínají, ale nebyl to úmysl. Loni jsme si dělali srandu my, protože to bylo náročnější, bylo 29 suchých dní,“ se smíchem vypráví manažer LOM Lukáš Talpa. Průměrný český muž vypije za rok 18,6 litru čistého lihu a závislost na alkoholu mu hrozí třikrát více než české ženě. Často to může mít dopad na celý rodinný život včetně vlivu na děti. I kvůli tomu vyhlásila Liga otevřených mužů únor coby suchý měsíc.

Akce získává také podporu od žen

Na facebooku se připojily také ženy, aby své muže podpořily. „I mně manželka říkala, že jí to bylo blbý přede mnou pít, tak si nedala ani v restauraci, když jsme zašli. Stejně tak kamarádi na našem pravidelném srazu drželi suchý únor se mnou, aniž bych jim o tom nějak říkal,“ vysvětluje Lukáš Talpa z LOM. Mnohdy pijeme alkohol z důvodu, že je to v restauracích nebo na návštěvě běžné. Zapojením se do akce Suchej únor člověk zjistí, že vydržet měsíc bez alkoholu je mimo jiné společensky obtížné. Někdy může jít až o vyloučení ze společenského života a únoroví nepijáci najednou vidí, jak běžnou součástí naší kultury pití alkoholu je. „Každopádně Češi patří mezi největší pijáky alkoholu na světě a u mužů je to velké téma. I proto jsme s tímto nápadem přišli, i když víme, že měsíc neznámená nic, ale přeci jen je to upozornění na téma závislosti na alkoholu u nás,“ shrnuje Lukáš Talpa.

Dagmar Edith Holá
Zdroj: atypmagazin.cz

Bezalkoholový přípitek

Připíjet je možné i s nápoji bez alkoholu. Nic tím nezkažeme a je to společensky přijatelné. Jaké jsou vhodné alternativy k přítuknutí bez alkoholu?

Především ovocné šťávy jsou se svým charakteristickým aroma vhodné k přípitku. Víno samotné také v podstatě není nic jiného než šťáva. Je to víno, které bylo zbaveno na konci výrobního procesu alkoholu, nejčastěji metodou vakuové extrakce. Jedná se o dealkoholizované víno. Po vzoru piva se také u něj vžil název nealkoholické víno. Pití nealkoholické vína stejně jako dalších nealkoholických nápojů má své výhody. Někteří z nás ze společenských či pracovních důvodů, někomu je alkohol zapovězen z důvodů zdravotních a někteří jej prostě nemají rádi. A v neposlední řadě víno bez alkoholu má podstatně nižší obsah kalorií než víno klasické.

Nápoje bez alkoholu jsou dobrou alternativou k připíjení na různých společenských událostech. Zvolíme je, pokud musíme být ještě fit na další akci nebo pokud řídíme auto. Stále více lidí dbalých svého zdraví, se rovněž rozhoduje pro varianty bez alkoholu. Nápoje bez alkoholu snášejí dobře především starší lidé. Alkoholu se straní také vegetariáni. Při výrobě se používá většinou želatina, která není součástí vegetariánského jídelníčku.

Pro mnohé z nás je novým vínem voda. V některých restauracích se objevují pravidelně různé druhy vod na nápojovém lístku. Především však jsou pro konzumenty piva a vína už po desítky let dobrou alternativou bez alkoholu. Chuť piva alkoholického a nealkoholického se zcela nevyrovná svou chutí. Alkohol je právě to, co přináší chuť piva. Ovšem nealkoholická piva jsou dnes tak vyzrálá, že v testech mnohdy obstojí jako zavedené domácí značky alkoholických piv. V nabídce je dnes má každá restaurace. Konzumace nealkoholického piva výrazně roste.



Horké nápoje bez alkoholu

Většinu horkých nápojů můžeme připravit i bez alkoholu. Víno nahradit ovocnou šťávou, přidat čerstvě vymačkané ovoce, alkohol nahradit sirupem a více ovonět kořením. Nejjednodušší variantou horkého nealko nápoje jsou prohráté vysokoprocentní džusy, které před podáváním posypeme mletou skořicí. Výborně chutná hruškový, jablečný, ananasový či brusinkový. V restauracích se setkáte i s instantní variantou z prášku, ta se však s horkým džusem nedá srovnávat, většinou jde jen o výrazně oslazenou horkou vodu s umělými vůněmi a barvivy. Další

variantou jsou smetanové horké nápoje ochucené vanilkou a medem.

Svařený cidre

Tento zlatavý nápoj s příchutí jablek si můžete i svařit. 250 ml cidre svaříme s pár kousky hřebíčku, malou celou skořicí a osladíme medem. I s kořením nalijeme do sklenice a ihned podáváme. S tímto horkým nápojem se často setkáte na vánočních trzích, a to zejména v Anglii.

Vinný punč

Asi 150 ml punče svaříme s pár hřebíčky, kouskem badyánu a lžící třtinového cukru. Při-

lijeme 5 cl rumu a vlijeme do sklenice. Vinný punč ihned servírujeme s plátkem pomeranče (bez kůry).

Mléčné vanilkové potěšení

Něco pro děti a ty, kteří neholdují alkoholu. Balíček vanilkového pudinkového prášku rozmícháme v mléce a smetaně (500 ml mléka a 200 ml smetany). Přidáme asi 5 lžic medu, dužinu vydlabanou z vanilkového lusku a na mírném ohni za stálého míchání vaříme, až nám začne směs houstnout. Mléčné vanilkové potěšení nalijeme do sklenic a ihned podáváme.

Česnekový chléb

Ingredience: 1 křupavá bageta, 2 stroužky česneku, 1/2 hrnku másla, sůl.

Česnekový chléb je pikantní příloha k masu, nebo klidně k zeleninovému salátu. Také jako pochoutka k pivu či vínu je báječný. Česnekové stroužky utřeme společně se špetkou soli a olivovým olejem na jemnou pastu. Troubu si předehřejeme na 180 stupňů. Česnekovou pastu v misce utřeme ještě s máslem a bylinkami a dochutíme pepřem a solí podle chuti. Bagetu příčně nakrájíme na jednotlivé krajíčky. Po jedné straně je potřeme připravenou pastou, a naskládáme je na plech vymazaný trochou olivového oleje namazanou stranou nahoru. V předehřáté troubě pečeme plátky bagety přibližně 15 minut.

Obyčejné nudle se smaženým zelím

Suroviny - Na domácí nudle (nebo použijeme špagety): 200 g hladké mouky 00, 2 vejce, 50 ml studené vody + na prospání hrst hrubé mouky. **Dále:** 1/2 menší hlávky bílého zelí, 2 lžíce sádla, hrst škvarků nebo 100 g anglické slaniny, koření Steak, sůl, čerstvě namletý pepř.

Postup přípravy receptu:

1. Domácí nudle - z mouky, vajec a vody vypracujeme hladké pružné těsto a dáme na 30 minut odpočinout. Vyválíme placky spíš do čtverce, silnější než na nudle vlasové. Necháme trochu proschnout, ale musí zůstat pružné. Placky nakrájíme na pruhy asi 20 cm dlouhé a 6 cm široké, které lehce pomoučneme hrubou moukou, aby se neslepily, a klademe na sebe do několika vrstev.

2. Ostrým nožem nakrájíme po délce 2-3 mm široké nudle. Dáme do vařící osolené vody na 3-4 minuty vařit (na skus). Scedíme a promícháme se smaženým zelím, které jsme připravili, když těsto odpočívalo.

3. Zelí nakrouháme na kráječky nebo nastrouháme na slzičkovém hrubém struhadle. Na velkou předehřátou pánev dáme sádlo, škvarky nebo slaninu nakrájenou na kostičky, můžeme dát i obojí. Když začne sádlo pění, přidáme zelí a za občasného promíchání usmažíme dozlatova. Osolíme, okořeníme, přidáme uvařené nudle (nebo špagety uvařené podle návodu), promícháme a podáváme.

Celerové koule

Suroviny: 1/2 bulvy velkého celeru, 1 hrnek ovesných vloček, 2 vejce, 2 stroužky česneku, sůl, 1/2 hrnku strouhaného parmažánu, hrst lněných semínek (namočených), 1/2 hrnku smažené sušené cibule (nebo osmažené do hněda).

Postup přípravy receptu:

1. Syrový očištěný celer nastrouháme na jemno a smícháme s vajíčkem, rozmačkaným česnekem a asi půl hodiny namočenými lněnými semínky. Osolíme, přidáme nastrouhaný sýr, cibulku a zahustíme ovesnými vločkami.

2. Necháme asi čtvrt hodiny stát, aby vločky nasály vlhkost. Potom uděláme kuličky - v průměru do 5 cm - a rozložíme na plech, vystlaný pečicím papírem.

3. Pečeme asi půl hodiny na 170 st. - až začnou zlátnout. V průběhu pečení můžeme posypat olejem ve spreji.

Rozpis akcí – Vysoká 2019

Únor: Běžecké závody, curling – podle počasí. Na běžkách – výstup na Slaměnkou.

Březen: 9. 3. MDŽ a turnaj „Člověče nezlob se“.

Duben: 20. 4. Pleteme tatary a v pondělí velikonocní pomlázka.

27. 4. Schůze chatařů, brigáda, stavění májky, pálení čarodějnic.

Květen: výlet na kolech, turistika.

Červen: 8. 6. Den dětí společně s MěÚ Hanušovice a ZŠ Bohdíkovo.

Červenec: 5. 7. Turnaj v odbíjené a 6. 7. Nohejbal.

Srpen: Filmový festival – letní kino.

Září: Výlet na kolech, turistika.

Říjen: 5. 10. Drakiáda.

Listopad: Lampionový průvod, 30. 11. Mikuláš a ohňostroj.

Prosinec: 21. 12. - Vánoční koncert ZŠ Bohdíkovo.

24. 12. - Zpíváme koledy v kapli.

31. 12. - Slavnostní ohňostroj

(Přesná data konání akcí budou průběžně oznamována.)

Za organizační výbor
Jaromír Straka



Naši jubilanti

V prosinci roku 2018 oslavili
91 let

paní **Anna RYBÁRKOVÁ**

a 75 let

pan **Petr KUTNAR**

Oběma našim jubilantům blahopřejeme.

Mikulášská nadílka v hospůdce U Ělišky na Vysoké



V adventním čase – v sobotu 8. prosince 2018 – uspořádali manželé Reichlovi na Vysoké Mikulášskou nadílku za účasti Mikuláše, anděla, čerta a loupeživého rytíře Štemichmana ze Svíní hory nad obcí Vysokou.

Mikuláš s andělem podle tradice rozdávají dětem dárky, čert má za úkol strašit a symbolicky trestat zlobivé děti. A to se také toho večera stalo!

S příchodem těchto čtyř postav děti rázem zpozorněly, zvláště pak ty, které často zlobí. Zato hodné děti si v duchu opakovaly básničky, které této čtveřici posleze pěkně zarecitovaly.

Mikuláš společně s andělem nešetřili pochvalou za pěkný přednes připravených básní. Postupně rozdali přítomným dětem pěkné dárky.

Zlobivé děti si vyslechly od čerta pokárání, domluvu a musely slíbit, že se do příštího setkání polepší. I nějaká ta slzička ukápla! Čert předal nehodným dětem brambory a uhlí.

Poté k přítomným promluvil ve své rytířské zbroji Štemichman. Ve svém projevu nabádal děti k pozitivnímu vztahu k přírodě a po majiteli lyžařského vleku požadoval zaplacení roční daně. U dětí vzbudil velký zájem, zvláště pak jeho meč. Některé děti se s touto čtveřicí i fotografovaly.

Vládla zde dobrá nálada. Po ukončení akce se všichni spokojeně rozešli do svých domovů.

Reichlovi

Krasové jevy Králického Sněžníku

(Dokončení z minulého čísla)

Na závěr povídání o Tvarožných dírách bude zajímavé uvést pověst o této jeskyni, jak ji zpracovala Helena Lysická (zkráceno a upraveno):

Jednoho večera sestupoval stezce kolem Moravy myslivec. Několikrát se zastavil a naslouchal. Přestože byl všude klid, pořád měl pocit, že není v lese sám. Vtom se za stromy vynořil neznámý muž v dlouhém plášti a kráčel přímo k němu. Myslivec ho zastavil, vždyť nikdo cizí se neměl, zvlášť v tuto pozdní hodinu, potloukal srdcem panského revíru. Neznámý myslivci vyložil, že pochází z Vlach, až z Itálie, a že již dlouho bloudí kolem a hledá Vlaštvčí kameny. Někde pod nimi jsou prý jeskyně, kam se potřebuje dostat. Cizinec požádal myslivce, ať mu je ukáže, že nebude litovat.

Myslivec se pousmál a řekl: „Špatně hledáš, cizince. Ty díry, kterým lidé říkají Tvarožné díry, podle bílého nickamínku na stěnách, jsou až hluboko v údolí Moravy, pěkný kus cesty pod Vlaštvčí kameny. Pojď, zavedu tě tam, když jsi vážil dalekou cestu.“ Když došli k jeskyním, vytáhl cizinec zpod pláště černou hůlku a udeřil s ní prudce do skalní stěny. Skála se před nimi tiše rozestoupila, cizinec zažehl louč a oni vešli do neznámé chodby, ve které myslivec před tím nikdy nebyl. Znenadání se v jeskyni rozsvětlo a před nimi ležely poklady z celého světa. Zlato, perly, drahé kameny, sudy plné peněz. Uprostřed všeho stála stará lampa a vydávala podivné světlo. Jakmile ji cizinec spatřil, rychle se k ní vrhl.

„Konečně mám, po čem jsem už tak dlouho toužil. Ty si, myslivče, vezmi, co chceš. Jenom si pospěš, musíme se rychle vrátit!“

Myslivec byl ohromen. Na Králickém Sněžníku znal každý kámen. Mnohokrát přešel kolem, ale nikdy ho nenapadlo, že by zde pod zemí leželo takové bohatství. Honem si nabral plné kapsy zlatých dukátů a něco drahých kamenů. Neznámý muž zatím vzal lampu a šel k východu. V jeskyni rychle ubývalo světla, všechno se nořilo do tmy. Když oba vyšli ven, cizinec znenadání přehodil přes myslivce svůj plášť. Vtom se zvedl silný vítr, neznámá síla je vynesla do povětří a myslivec ztratil vědomí.

Probudil se v nádherné komnatě. Záclony kolem postele byly poodhrnuty a odkudsi zaznívala líbezná hudba. Na stole zahlédl známou starou lampu. To už k němu promlouval jeho hostitel:

„Vítej u nás v Padově! Jsem ti zavázán mnoha díky, protože jsi mne dovedl k cíli mé cesty. Jsem bohatý kupec a ve volných chvílích se zabývám také magií. Za to, že jsi mi pomohl, chci se ti odměnit. Zůstaň v našem městě a brzy budeš stejně zámožný a vážený jako já.“

Myslivec těžko shledával slova. V hlavě mu vířilo mnoho otázek. Zmohl se však jenom na jednu: „Pane, co jsi pohledával tak daleko od domova?“ „Ve starých knihách jsem se dočetl o pokladech, které ukrývají hory tam u vás na severu,“ odpověděl

mu Vlach. „Protože štěstí v obchodě bývá nejisté, rozhodl jsem se získat bohatství, ke kterému mi dopomůže tahle lampa.“

Slouzíci začali na stůl snášet drahá jídla a Vlach pokračoval: „Doufám, že se ti tady bude líbit. Jsi nyní bohatý muž. To, co sis vzal z pokladu, je hotové jmění.“

Myslivec pozorně naslouchal, ale nedovedl si představit, že by už nikdy nemohl jít stezkou podél potoka na Sněžník, že by neochutnal domácího chleba a nenapil se čerstvého kozího mléka.

„Pane, můžeš mne mít za nevďáčníka, ale narodil jsem se v jiném kraji a zvykl si na jiný, prostší život. Nevím, co bych si zde počal bez našich hor a lesů. Doma mám mladou ženu, která čeká dítě. Chceš-li tedy udělat pro mne něco dobrého, vrať mne tam, kde jsme se potkali.“

Bohatý kupec byl překvapen. Nikdy ho nenapadlo, že si lidé mohou vážít něčeho víc než bohatství. Pohlédl s údivem na svého hosta, ale pak uchopil zlatý džbán a nalil plný červeného vína.

„Vypij ho na mé zdraví! Pomohu ti tedy zpátky do hor, když se ti po nich tak stýská. Možná že tam budeš šťastnější, než já zde uprostřed bohatství. Každý z nás musí jít svou cestou.“

Myslivec uchopil pohár oběma rukama a naráz ho vypil. Všechno se s ním zatočilo, víc o sobě nevědě. Když se probíral, roztřásla ho zima. Ležel nedaleko potoka opřený o kámen. Na východě už svítalo a dole v údolích ležela ještě mlha. Rychle vstal. Byl nedaleko Vlaštvčích kamenů a domů to měl kus cesty. Přehodil si pušku přes rameno, zvedl se země kabelu a najednou si uvědomil její tíhu. Když ji otevřel, našel v ní samé kameny. Vyházel je na hromadu a vydal se k domovu. Na prahu myslivny jej čekala žena zamotaná do teplého šátku. Uplakané oči se jí vyjasnily, když ho viděla přicházet.

„Celou noc jsem se za tebe modlila, aby ses mi vrátil živ a zdrav. Měla jsem strašný strach, že už tě nikdy neuvidím.“ Objal ji a políbil. „Měl jsem podivný sen,“ řekl. „Snad to byla jenom zkouška, věřit tomu nemusíš. Představ si, že se přede mnou otevřela hora a já tam nabíral oběma rukama zlato a drahé kameny. Když jsem se ráno probudil v lese nedaleko potoka, měl jsem v torně jenom obyčejné kameny. Podívej se, tuhle jsem ti přinesl jeden oblázek pro štěstí. Ostatní jsem zahodil.“

Sáhl do kapsy a položil na stůl dukát z ryzího zlata. Vyskočil, znovu jej vzal do ruky a vykřikl: „Tak to nebyl sen! Honem, musíme zpátky na Sněžník!“

Žena odstavila s kamen hrncem polévky, rozhrábla oheň a vyšla za ním. Stoupala pomalu po kamenité cestě a modlila se. Myslivec už byl dávno nahoře, když ho došla. Běhal kolem potoka pod Vlaštvčí kameny jako pominutý a hledal zlato. Na místě, kde se ráno probudil, nenašel ale nic. Pak spěchali dolů do údolí Moravy k Tvarožným díram. Myslivec zažehl suchou větev, aby posvítil dovnitř. Taký nic. Jen stěny se bělaly jako z tvarohu, jak byly pokryté sinterem, nickamínkem. Na zemi místo pokladů ležela naplavená hlína a suť. Klepal do stěny, ale skála se nepohnula. „Pojďme už pryč, bojím se tady,“ prosila žena a utíkala z jeskyně. Myslivec se vzpamatoval, zahodil větev a vyšel ven. Našel svou ženu sedět na balvanu nedaleko nad ještě nevelkou říčkou Moravou.

„Ty si myslíš, že se mi to všechno jenom zdálo?“ řekl jí. „Ale věř mi, na vlastní oči jsem viděl ohromné poklady i čarovnou lampu.“

„Já ti věřím,“ těšila ho žena. „Proč bych neměla věřit, když jsi donesl domů zlatý dukát. Jsou různé věci na světě, ke kterým se těžko najde klíč. Hora ti ukázala svá tajemství a buď šťastný, že si nevzala tvůj život. Co bych si tu bez tebe počala?“ Pomalu se

vraceli domů, sestupovali ruku v ruce do údolí a těšili se z nového dne. Zlatý dukát uložili do truhly na památku. Ještě děti jejich dětí si vyprávěly o pokladech v Tvarožných dírách, jak to slyšely vyprávět od svého děda. Pak se dukát někam ztratil, vnučata dorostla a rozprchla se do světa. A v podzemí Králického Sněžníku jsou prý dosud ukryty ohromné poklady. Jednou do roka, v pašijovém týdnu, se ozývá v Tvarožných dírách cinkot přesypaných peněz. Nebo jsou to jen oblázky, kterými prudké jarní vody tlučou o sebe? Kdo ví?

Nyní zpět k dalším krasovým jevům v masivu Králického Sněžníku. V horním pruhu krystalických vápenců se nachází Patzeltova jeskyně. Je tvořena příkré ukloněnou, asi 30 metrů dlouhou chodbou s menším jezerem na dně (celková délka jeskyně i s odbočkami je asi 70 metrů). Jeskyně se nachází v závěru umělé vyhloubené úžlabiny, která je pozůstatkem po těžbě mramoru v minulosti. Jeskyně leží na přímém kontaktu krystalických vápenců (mramorů) s nadložním sněžnickou rulou (ta tvoří strop jeskyně). Na rozdíl od Tvarožných děr není opatřena uzávěrou a je volně přístupná. Ti, kdo ji však neznají, ji jen obtížně najdou, byť se nachází nedaleko pod zpevněnou lesní sváznici. V mapách je jeskyně většinou vyznačena chybně.

Jeskyně byla objevena roku 1864, kdy do ní pronikl adjunkt (myslivecký příručí) Řehoř Patzelt (pravděpodobně ze dna závrtu, ze kterého byl později těžen kvalitní mramor). V meziválečném období byla jeskyně částečně zpřístupněna schodištěm vedoucím od vchodu k jezeru (zbytky schodiště jsou dochovány dodnes). Při hladině jezírka, napájeného částečně srážkovou a částečně z ponorů drobných okolních vodních toků, lze vidět velmi zajímavou korozní modelaci vápenců (škrapové kómkiny, členité žláby atd.).

Na Králickém Sněžníku se zajímavým způsobem potkávají jevy krasové s jevy, které bychom mohli označit za pseudokrasové. Již byla řeč o krasových depresích (závrtech) pod suťovými pokryvy. Suté vzniklé především v důsledku mrazového zvětřování na konci doby ledové pokrývají v masivu Králického Sněžníku značné plochy. Rozkládají se především na západních svazích hřbetu Sušiny a na vrcholu i svazích Klepáče. V dutinách mezi balvany v sutích se udržuje zvláštní mikroklima, blízké se jeskynnímu klimatu se stálou teplotou. To má velký biologický význam, především pro řadu bezobratlých živočichů. V sutích masivu Králického Sněžníku díky tomu nacházíme pozoruhodné bezobratlé živočichy. Výskyt některých z nich má reliktní charakter, jsou např. pozůstatky ledových dob. Takto byl v sutích vrcholové oblasti Sněžníku objeven vzácný chladnomilný sekáč klepítník členěný (*Ischyropsalis hellwigii*).

Hora Klepáč (též Klepý, něm. Klapperstein, polsky Trójmorski Wierch) dosahuje výšky 1 144 metrů. Je tvořen sněžnickou rulou, která se zde rozpadá na kamenné desky vydávající klapavý zvuk (odtud název). Na jižním svahu pod vrcholem se nachází rozvodní uzel (nejvýznamnější bod hlavního evropského rozvodí), odkud vody odtékají do tří moří. Na východě přes bezejmenný přítok Moravy směřují k Černému moři, na západě pramení Kladská Nysa, jejíž vody tečou k Blatskému moři. Na jižním svahu pramení Lipkovský potok, jehož vody směřují k Tiché Orlici a dále k Severnímu moři.

Na vrcholu Klepáče se nachází jednoduchá dřevěná rozhledna.

Hynek Skořepa
Zdroj: kras.gymuo.cz



Vstup do Patzeltovy jeskyně.

XI. ročník – Čuprdrink na Vysoké, soutěž o nej kvalitnější slivovici



Ve čtvrtek 27. 12. 2018 zasedla v bývalé hospůdce na Vysoké - U Ělišky - devíticenná odborná porota, složená z přítomných návštěvníků, aby ohodnotila letošní vzorky slivovice v soutěži - „Čuprdrink 2018“. Hodnocení probíhalo v nejvyšším utajení.

O titul v XI. ročníku jedné z nejprestižnějších soutěží na Vysoké se ucházelo 10 zástupců rodin chatařů a chalupářů ze vsi i z blízkého okolí. Degustace se řídila přísnými pravidly a zásadou utajení původu slivovic. Jednotlivé ochutnávky byly očíslovány. Porotci hodnotili kvalitu, chuť a vůni donesených vzorků slivovice.

Soutěž odstartoval pan Martin Kropáček, který tento ročník organizoval. Samotná soutěž probíhala v klidném duchu, bez problémů. Žádný protest k výsledkům nebyl vznesen. Po skončení koštu členové poroty, organizátoři akce a další milí hosté zasedli ke společnému stolu u dobrého občerstvení a chutného pohoštění. Členové komise se zajímali o své hodnocení a hodnocení svých kolegů. Opětovně jednotlivé vzorky hodnotili a předávali si zjištěné poznatky. Z této diskuze vznikl podnět na příští - 12. ročník soutěže, který si opět vzal na starost pan Martin Kropáček.

A jaké byly výsledky?

Vítězná slivovice byla vyhlášena panem Karlem Reichlem v osm hodin večer. Zlato získala slivovice od nového osadníka - pana Pavla Kříže. Vítěz soutěže rozhodl o další konzumaci zbytků slivovice ve prospěch ostatních soutěžících, rozhodčích a diváků.

Radostná nálada a volná zábava prolínala celým večerem. Už nyní se všichni těší na další ročník soutěže probíhající v příjemném prostředí a v přátelském duchu.

Karel Reichl

Štědrý den u Reichlů na Vysoké

Odpolední hodiny Štědrého dne na Vysoké 24. 12. 2018 patřily společnému setkání místních chatařů a chalupářů u jesliček, které zorganizovali Pavel a Soňa Reichlovi. Nachystali malé jesličky.

Vánoční atmosféru dotvářel poslech pěkných koled. Pozvaní byli všichni osadníci ze vsi.

Manželé Reichlovi pro ně připravili jako vánoční dárek různé občerstvení v podobě výborného punče a dobrého cukroví i jiných sladkostí. Děti rády ochutnávaly dětský punč.

Při poslechu koled, popíjení punče a požívání sladkostí se nezapomnělo ani na zvířátka! Přítomné děti pro ně zavěsily na blízký strom mrkve a jablíčka.

Po příjemně stráveném odpoledni se účastníci rozešli domů a těšili se na tajemný Štědrý večer v kruhu své rodiny a blízkých přátel.

Karel Reichl

Tradiční vánoční setkání chalupářů na Vysoké u jesliček.



Přestaňte si stlát postel, budete zdravější

Lože sdílíte nejen s partnerem, dětmi nebo psem, ale průměrně také s 1,5 miliónem roztočů. Mikroskopičtí broučci se živí šupinami naší kůže a vylučují alergen, který vdechujeme během spánku. Tito neztvárnění hosté do domu mohou způsobit vážné zdravotní komplikace. Vědci z Kingstonské univerzity zjistili, že roztoče, kterými se naše postele jen hemží, dokáže spolehlivě zabít teplé a suché prostředí. To se tvoří právě v záhybech neustlaných pokrývek.

Škodlivost roztočů potvrzuje i Matt Hallsworth z britské organizace Asthma UK: „Alergeny, které vylučují domácí roztoči, mohou u řady lidí rozpoutat astma. Jenže je těžké se jim vyhnout.“

Podle výzkumu britských vědců může být řešením, jak negativní vliv roztočů snížit, ráno prostě neustýlat postel. Rozestlané lože může vypadat neesteticky a vrhnout stín pochybností na to, zda jste dobrou hospodyňkou, ale může také s roztoči zatočit.

„Objevíme, že lidé, kteří si po ránu stelou svou postel, tak v ní v zásadě udržují teplo a vlhko, v nichž se roztočům daří,“ vysvětluje Stephen Pretlove, vedoucí výzkumníků týmu odborníků z Kingstonské univerzity. „Víme, že roztoči jsou schopni získat vláhu jen ze vzduchu díky malým čidlům, která mají po straně těla. Když postel neustelete, jednoduše je o přísun vláhy z okolí připravíte,“ dodává Pretlove.

Samotné „nestlaní“ podle vědce však nestačí, důležité je také dbát na správný a důsledný úklid. S tímto názorem se ztotožňují i další odborníci. „Po patnácti letech výzkumu o alergiích jsme došli k jedinému závěru: neefektivnější cestou, jak se vypořádat s bakteriemi a roztoči a předejít tak zdravotním potížím, je zbavit se jich. Odsud vzešel impuls soustředit se na vývoj technologií úkli-

du v domácnosti, především u vysavačů a zvlhčovačů,“ říká inovátor a vynálezce James Dyson.

Důležitý je pravidelný a důsledný úklid. Pokud na prach nebo prostě na úklid máte alergii, najměte si raději uklízečku. Při úklidu se snažte o minimální víření prachu. Prach stírejte na vlhko, pro odstranění nečistot i z hladkých povrchů použijte vysavač. Ve smetácích a košťatech se totiž roztočům líbí stejně jako v koberci.

Pokud si chcete být jistí tím, že je váš domov „roztoč free“, vsaďte na vysavač pro alergiky.

Ten je vybavený filtrem s označením HEPA a je opravdu účinný v zachycování malých částic. Vysavače bez zmíněných filtrů nepoužívejte, problém neřeší. Alergeny vyfukují do vzduchu. Vysavačem pro alergiky můžete mimo postele, koberce a křesla vysát, pokud vám neutěče, i svého psa, jehož srst používají roztoči jako dopravní prostředek, kterým se dostanou zvenku do vašich domovů. A pokud se svým čtyřnohým mazlíčkem spíte, tak i do vašich postelí.

Zdroj: flowee.cz



V lednu jsme si užili té opravdické zimy, jakou známe z obrázků Josefa Lady. Tuhé mrazy umožnily zprovoznění kluziště u obecního úřadu, což nejvíce přivítaly děti.

Foto Luboš Mahel

Tělovýchovná jednota

Sokol Malá Morava

pořádá

v sobotu 20. dubna 2019 od 19.30 hodin
v kulturním domě Malá Morava

VELIKONOČNÍ ZÁBAVU

K poslechu i tanci hraje Mira Sklenář.

K dobré náladě přispěje

také půlnoční losování bohaté tomboly.

Srdečně Vás k návštěvě zvou pořadatelé.



Snad jaro vylepší neúspěšný podzim

Ruku na srdce, podzimní část soutěže se našim fotbalistům nepovedla. O to větší motivaci mají do jarní části letošního okresního přeboru III. třídy, která by měla začít na konci března. O to větší budou potřebovat podporu svých věrných fanoušků.

V následujícím přehledu najdete pozvánku na všechna jejich utkání. Jen připomeneme, že je-li Sokol Malá Morava napsán ve dvojici týmů jako první, znamená to, že zápas hraje na svém hřišti v Podlesí. Rovněž tak se vyplácí sledovat aktuální pozvánky na plakátech.

Naším fotbalistům přejeme hodně štěstí na kopačkách a přesnou mušku.

Sobota 30. 3.	v 15.00 hod.	Malá Morava - Libina B
Neděle 7. 4.	v 15.00 hod.	Loštice B - Malá Morava
Sobota 13. 4.	v 15.30 hod.	Malá Morava - Jedlí
Neděle 21. 4.	v 16.00 hod.	Podolí - Malá Morava
Sobota 27. 4.	v 16.00 hod.	Malá Morava - Písařov
Sobota 4. 5.	v 16.30 hod.	Líbivá - Malá Morava
Sobota 11. 5.	v 16.30 hod.	Malá Morava - Lukavice
Sobota 25. 5.	v 16.30 hod.	Malá Morava - Palonín
Neděle 2. 6.	v 15.30 hod.	Krchleby - Malá Morava
Sobota 8. 6.	v 16.30 hod.	Malá Morava - Bludov B
Sobota 15. 6.	v 16.30 hod.	Malá Morava - Postřelmov B